

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm
2011-01-14

Vår referens
Ulrica Dyrke

Dnr
Fi2010/2735

Remissvar – Statskontorets rapport ”En ny upphandlingsmyndighet” (2010:23)

Företagarna har fått rubricerade rapport på remiss från Finansdepartementet och får med anledning härav anföra följande.

Allmänt om upphandlingsstöd

Företagarna kan konstatera att den offentliga upphandlingen i Sverige är omfattande och betydelsefull. Det är viktigt att det upphandlingsstöd som staten tillhandahåller håller hög kvalitet och är ändamålsenligt utformat. Genom en effektiv, tydlig och kompetent stödfunktion skapas förutsättningar för rättssäkra, effektiva och väl genomförda upphandlingar. Detta är av stort värde för små företag som deltar i offentliga upphandlingar.

Upphandlingsstödet bör samordnas på en myndighet

Statskontoret gör i rapporten bedömningen att det finns ett stort behov av upphandlingsstöd och att det nuvarande statliga upphandlingsstödet uppvisar en splittrad bild. En rad statliga aktörer, främst myndigheter men också ett bolag, erbjuder upphandlande myndigheter och enheter och leverantörer stöd på upphandlingsområdet. Statskontoret konstaterar att det i vissa fall förekommer överlappningar mellan de olika verksamheterna, vilket i vissa fall lett fram till att motstridiga besked lämnats. Statskontoret har därutöver funnit att upphandlande myndigheter och enheter samt leverantörer ibland haft svårt att hitta fram till stödet, eftersom flera aktörer är verksamma på området. Mot denna bakgrund föreslår Statskontoret att upphandlingsstödet ska samlas i en myndighet.

Företagarna ställer sig bakom förslaget att ansvaret för upphandlingsstödet bör samordnas. Det blir lättare för de upphandlande myndigheter/enheter och leverantörer som söker upphandlingsstöd att hitta rätt om stödet är samlat på ett ställe. Ett samlat upphandlingsstöd bör även ha positiva effekter på kvaliteten på det stöd som ges.

Företagarna ställer sig även bakom förslaget att ansvaret för det samlade upphandlingsstödet bör läggas på en myndighet. En myndighets verksamhet kan styras och följas upp av staten på ett ändamålsenligt sätt. Vad beträffar frågan om ansvaret ska läggas på en redan befintlig myndighet eller en ny myndighet har vi inga synpunkter. Det viktiga är att hitta en organisatorisk lösning som är effektiv och kan fungera väl. Alternativet att lägga statens ansvar för upphandlingsstöd på ett bolag avstyrks av Företagarna.

Myndighetens verksamhet

Företagarna vill betona att en angelägen uppgift för en central myndighet för upphandlingsstöd är att främja mångfald i de offentliga upphandlingarna. Myndigheten måste således i sin stödfunktion ha ett tydligt fokus på frågor som uppmuntrar mångfald och som skapar förutsättningar för små företag att delta i de offentliga upphandlingarna.

Vi kan konstatera att Kammarkollegiets upphandlingsstödjande arbete avseende framtagandet av checklistor etc. präglas av ett märkbart inslag av dialog med berörda intressenter såsom upphandlare och leverantörer. Det finns ett värde i att uppmuntra konstruktiv dialog för att förbättra den offentliga upphandlingen och vi anser därför detta vara ett arbetssätt som bör bevaras i en samlad upphandlingsstödjande myndighet.

Företagarna kan konstatera att i Statskontorets uppdrag avses med upphandlingsstöd såväl upphandlingsstödjande verksamheter som statlig inköpssamordning. Rådgivning i myndigheters eller enheters enskilda upphandlingar omfattas dock uttryckligen inte. Företagarna uppfattar detta som att konsultverksamhet från det offentligas sida är utesluten inom ramen för den upphandlingsstödjande verksamhet som här diskuteras.

Den statliga inköpssamordningen

Företagarna har inga invändningar emot Statskontorets förslag att inordna den statliga inköpssamordningens verksamhet i myndigheten för upphandlingsstöd. Vi vill dock framhålla att man tydligt bör separera verksamheten inom den statliga inköpssamordningen från myndighetens övriga upphandlingsstödjande funktioner.

Företagarna vill i sammanhanget understryka att det är av stor betydelse att den myndighet som svarar för den statliga inköpssamordningen i sitt arbete bejakar mångfald och söker utforma ramavtalsupphandlingar som präglas av rimligt kravställande och där anbud kan lämnas på mindre delar. Statliga ramavtal som omfattar mycket stora delar av den offentliga sektorn förekommer i dagsläget. Detta måste dock så långt möjligt undvikas. Samordnade ramavtalsupphandlingar bör utformas på sätt som gör det möjligt även för mindre företag att delta. Det är en mycket viktig uppgift att bejaka mångfald och konkurrens i arbetet med stora ramavtalsupphandlingar och här har den statliga inköpssamordningen en helt central roll.

Statliga ramavtalsupphandlingar bör vidare användas restriktivt och enbart avseende inköp av sådana varor och tjänster där man verkligen kan uppnå bättre slutresultat för de enskilda myndigheterna än genom att genomföra mindre, separata upphandlingar.

Finansiering

Företagarna motsätter sig Statskontorets förslag att den statliga inköpssamordningen även i fortsättningen ska vara avgiftsfinansierad. Vi anser att all upphandlingsstödjande verksamhet – inklusive den statliga inköpssamordningens ramavtalsupphandlingar - bör anslagsfinansieras. Dagens finansieringssystem för den statliga inköpssamordningen innebär att ramavtalsverksamheten finansieras genom avgifter som grundas på leverantörernas omsättning utifrån utnyttjandet av ramavtalen. Detta system ger skeva incitament för de ramavtalslutande myndigheternas prioriteringar inom ramen för sin verksamhet. Ett sådant finansieringssystem bör inte överföras till den myndighet som samordnat ska ansvara för det statliga upphandlingsstödet.

Miljöstyrningsrådet

Företagarna finner Statskontorets förslag att inordna det befintliga bolaget Miljöstyrningsrådet (MSR) i den upphandlingsstödjande myndigheten vara rimligt. Vi vill därvid framhålla att den upphandlingsstödjande myndigheten bör fortsätta det arbete som MSR bedriver i fråga om att arbeta fram miljökriterier vid offentlig upphandling. Det finns för företagen ett värde i att upphandlande myndigheter/enheter har genomtänkta miljökriterier att tillgå i stället för att på egen hand ta fram olika varianter av miljökriterier. Positivt är även att MSR i sitt kriteriearbete ger branschorganisationer och enskilda företag möjlighet att vara med och lämna synpunkter inom ramen för kriteriearbetet.

Uppföljning

Statskontoret anser att uppföljningen av den samlade upphandlingsstödjande verksamheten bör utvecklas i syfte att förbättra dagens bristande statistik, vilket är välkommet. Årlig insamling föreslås av uppgifter rörande omfattningen av myndigheternas inköp, vilka leverantörer som levererat, uppgifter av vilken typ av inköp som gjorts samt fördelning av inköp på produktkategorier. Företagarna kan konstatera att dessa uppgifter är av sådan karaktär att det naturligt bör ankomma på de upphandlande myndigheterna/enheterna och inte på leverantörerna att tillhandahålla dem.

Vad beträffar det allmänna upphandlingsstödet föreslår Statskontoret uppföljning med treårsintervall. Företagarna anser att uppföljning av verksamheten är värdefullt. Dock är det viktigt att utforma arbetssätt som inte onödigt betungar berörda aktörer. Exempelvis bör övervägas möjligheten att genomföra stickprovsundersökningar i stället för undersökningar som berör ett stort antal aktörer.

Företagarna anser att uppföljningen av verksamheten lämpligen bör göras av en oberoende aktör.

Företagarna

Lars Jagrén
Chef Analys & Opinion

Ulrica Dyrke